

Latvia

Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa - Latvia

Millaisista rikoksista korvausta voi saada?

Uhrilla on oikeus saada korvausta valtiolta, jos tahallinen rikos on johtanut henkilön kuolemaan, henkilö on loukkaantunut vakavasti tai melko vakavasti, henkilö on joutunut sukupuolisiveellisyttä loukkaavan teon tai seksuaalisen väkivallan kohteeksi, henkilö on ihmiskaupan uhri tai henkilö on saanut ihmisen immuunikatoviruksen (HIV), hepatiitti B:n tai hepatiitti C:n.

Millaisista vahingoista korvausta voi saada?

Valtiolta voi saada korvausta tahallisesta rikoksesta aiheutuneista henkisistä tai fyysisistä kärsimyksistä ja omaisuusvahingoista.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksen uhrina kuolleen henkilön omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta?

Jos henkilö on kuollut rikoksen seurauksena, rikosoikeudellisessa menettelyssä uhrina voi olla menehtyneen sukulainen (kihlattu, puoliso, vanhemmat, isovanhemmat, lapset, lastenlapset, sisarukset sekä henkilöt, joiden kanssa asianomainen henkilö asui yhdessä ja jotka kuuluivat tämän kanssa samaan talouteen).

Jos uhri on kuollut rikoksen seurauksena tai jos uhri on kuollut myöhemmin muusta syystä eikä ole siihen mennessä hakenut korvausta valtiolta tai on hakenut korvausta valtiolta mutta ei ole saanut sitä, uhrin omainen tai huollettava on oikeutettu korvaukseen valtiolta. Hänen on kuitenkin pyydettävä menettelyä johtavaa tahoa (poliisi, syyttäjänvirasto, tuomioistuin) tunnustamaan hänet uhriksi asiaankuuluvassa rikosoikeudellisessa menettelyssä.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksesta hengissä selvinneen uhrin omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta tässä tapauksessa?

Uhrin omaiset tai huollettavat eivät ole oikeutettuja korvaukseen valtiolta, jos uhri on selvinnyt rikoksesta hengissä. Tässä tapauksessa itse uhri on oikeutettu korvaukseen valtiolta.

Voinko saada korvausta, vaikka en ole EU:n jäsenvaltion kansalainen?

Valtiolta voi saada korvausta, vaikka ei ole EU:n jäsenvaltion kansalainen.

Voinko hakea korvausta tässä maassa, jossa asun tai josta olen kotoisin (tämä on asuinmaani tai olen sen kansalainen), vaikka rikos tehtiin toisessa EU-maassa? Voinko hakea korvausta tässä maassa sen maan sijasta, jossa rikos tehtiin? Jos voin, millä edellytyksillä?

Jos rikos on tehty jossakin toisessa EU:n jäsenvaltiossa, korvauksia voi hakea siltä EU:n jäsenvaltiolta, jossa rikos tehtiin, joko suoraan tai oikeusapuhallinnon (*Juridiskās palīdzības administrācija*) kautta.

Onko tehtävä ensin rikosilmoitus poliisille, ennen kuin voi hakea korvausta?

Rikoksesta on tehtävä rikosilmoitus poliisille.

Jotta valtiolta voidaan hakea korvausta, on oltava meneillään rikosoikeudellinen menettely, jossa menettelyä johtava taho (poliisi, syyttäjänvirasto, tuomioistuin) on tunnustanut hakijan uhriksi.

Onko odotettava mahdollisen poliisitutkinnan tai rikosoikeudellisen menettelyn tuloksia, ennen kuin voi hakea korvausta?

Valtiolta voi hakea korvausta, ennen kuin tutkintaa johtava taho (poliisi, syyttäjänvirasto, tuomioistuin) on antanut lopullisen päätöksensä.

Jotta oikeusapuhallinto voi päättää valtion korvauksen maksamisesta tai epäämisestä, tutkintaa johtavan tahon (poliisi, syyttäjänvirasto, tuomioistuin) on annettava oikeusapuhallinnolle seuraavat tiedot:

1. rikoksen tekoaika ja paikka
2. rikoksen kuvaus, rikosentekijän todettu syyllisyyden muoto tietojen toimittamisen aikaan, rikosoikeudellisen menettelyn alkamispäivä ja rikosasian viitenumero
3. rikosoikeudellisessa menettelyssä uhriksi tunnustetun henkilön tiedot
4. uhrin edustajaksi rikosoikeudellisessa menettelyssä tunnustetun henkilön tiedot, jos uhri käyttää oikeuksiaan edustajan välityksellä
5. rikoksesta aiheutuneen vahingon luonne (henkilön kuolema, vahingon vakavuus, sukupuolisiveellisyttä loukkaava teko tai seksuaalinen väkivalta, havaitut ihmiskaupan merkit tai todettu ihmisen immuunikatovirus (HIV), hepatiitti B tai hepatiitti C)
6. asiantuntijahavaintojen päivämäärä, asiakirjanumero ja asiantuntijatutkinnan tehneen henkilön nimi
7. niiden henkilöiden lukumäärä, jotka on tunnustettu uhreiksi samassa henkilön kuolemaa koskevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, ja näiden henkilöiden tiedot.

Onko ensin haettava korvausta rikosentekijältä (jos hänet on tunnistettu)?

Korvausta ei tarvitse ensin hakea rikosentekijältä. Valtion myöntämä korvaus ei rajoita uhrin oikeutta hakea korvausta rikosoikeudellisessa menettelyssä. Jos uhri katsoo, ettei vahinkoja ole korvattu täysimääräisesti, korvausta voi hakea toimittamalla vahingonkorvaushakemuksen missä tahansa rikosoikeudellisen menettelyn vaiheessa ennen asian käsittelyn aloittamista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa tai, kun kyseessä on siviilioikeudellinen menettely, esittämällä tuomioistuimelle korvaushakemuksen.

Voinko saada korvausta, vaikka rikosentekijää ei ole tunnistettu tai tuomittu? Jos voin, mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Uhri on oikeutettu korvaukseen valtiolta, vaikka rikosentekijää tai hänen avunantajaansa ei ole tunnistettu tai heitä ei ole asetettu rikosoikeudelliseen vastuuseen.

Haettaessa korvausta valtiolta hakemukseen olisi liitettävä menettelyä johtavalta taholta (poliisi) saadut tarvittavat tiedot.

Onko korvausta haettava johonkin määräaikaan mennessä?

Oikeusapuhallinnolta on haettava valtion korvausta vuoden kuluessa siitä päivästä, jona hakija on tunnustettu uhriksi tai jona hän on saanut tietoonsa tosiasiat, jotka oikeuttavat hakemaan korvausta.

Mitä vahinkoja ja kuluja korvaus kattaa?

Korvaus valtiolta kattaa rikoksesta aiheutuneet henkiset ja fyysiset kärsimykset sekä omaisuusvahingot. Tässä yhteydessä ei eritellä erityyppisiä vahinkoja, joiden perusteella korvaus maksetaan. Valtion maksaman korvauksen määrä määritellään [laissa uhreille maksettavasta valtion korvauksesta](#) (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*) rikoksesta aiheutuneiden seurausten perusteella.

Maksetaanko korvaus kertausummana vai kuukausierinä?

Valtio maksaa korvauksen kertausummana hakemuksessa ilmoitetulle maksulaitoksen tilille.

Millä tavalla oma käyttäytymiseni rikoksen jälkeen, rikosrekisteritietoni tai yhteistyöstä kieltäytyminen korvausmenettelyjen yhteydessä saattaa vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta, ja miten se vaikuttaa korvauksen määrään?

Rikoksen kuvaus voi vaikuttaa valtion maksaman korvauksen määrään, esimerkiksi jos rikos on tehty erittäin kiihtyneessä mielentilassa tai jos sen yhteydessä on ylitetty välttämättömän itsepuolustuksen rajat tai rikottu henkilön säilöön ottamisen ehtoja. Tällaisissa tapauksissa rikoksen seurausten mukaista valtion maksaman korvauksen määrää pienennetään 50 prosentilla.

Jos pyydettyjä tietoja ei toimiteta oikeusapuhallinnolle 15 vuorokauden kuluessa, se voi päättää evätä valtion maksaman korvauksen. Päätös evätä valtion maksama korvaus tällaisessa tapauksessa ei estä hakijaa hakemasta korvausta oikeusapuhallinnolta useamman kerran asiaankuuluvien menettelyjen mukaisesti.

Millä tavalla taloudellinen tilanteeni vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Taloudellinen tilanne ei vaikuta mahdollisuuksiini saada korvausta valtiolta eikä korvauksen määrään.

Jos uhri on saanut korvausta rikoksesta aiheutuneista vahingoista rikosentekijältä tai tämän sijasta joltakin toiselta henkilöltä, jo saatu korvaus vähennetään valtion maksaman korvauksen määrästä.

Onko muita kriteerejä, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

[Laissa uhreille maksettavasta valtion korvauksesta](#) säädetään muita kriteerejä, jotka voivat vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään. Esimerkiksi:

- Jos rikoksesta on aiheutunut samanaikaisesti useita seurauksia, valtion maksama korvaus määräytyy rikoksen vakavimman seurauksen perusteella.
- Jos rikoksen seurauksena on kuollut useita henkilöitä ja rikosoikeudellisessa menettelyssä on tunnustettu uhreiksi useita henkilöitä, valtion maksama korvaus maksetaan uhreille suhteutettuna uhrien lukumäärään.
- Jos korvauksen maksamisen jälkeen rikosoikeudellista menettelyä johtava taho (poliisi, syyttäjänvirasto, tuomioistuin) tunnustaa jonkin toisen henkilön uhriksi samassa menettelyssä, joka koskee rikoksen seurauksena kuollutta henkilöä, valtion korvaus maksetaan samansuuruisena kuin se on maksettu uhrille tai uhreille.

Miten korvauksen määrä lasketaan?

Yksittäiselle rikoksen uhrille maksettavan valtion korvauksen enimmäismäärä on viisi kertaa Latviassa voimassa oleva vähimmäiskuukausipalkka. Valtion maksaman korvauksen määrää laskettaessa otetaan huomioon vähimmäiskuukausipalkka, joka oli voimassa silloin, kun henkilö tunnustettiin uhriksi.

Korvauksen määrä lasketaan seuraavasti:

1. 100 prosenttia enimmäismäärästä, jos henkilö on kuollut
2. 70 prosenttia, jos uhrille on aiheutunut vakavia fyysisiä vammoja tai jos rikos on luokiteltu raiskaukseksi tai seksuaaliseksi väkivallaksi, sukupuolisiveellisyyttä loukkaavaksi teoksi tai seksuaaliseksi hyökkäykseksi tai jos uhri on joutunut ihmislalaljetuksen uhriksi
3. 50 prosenttia, jos uhrille on aiheutunut melko vakavia fyysisiä vammoja tai jos uhri on joutunut sukupuolisiveellisyyttä loukkaavan teon tai seksuaalisen hyökkäyksen kohteeksi, lukuun ottamatta 2 kohdassa tarkoitettuja tapauksia, tai jos uhri on saanut ihmisen immuunikatoviruksen, hepatiitti B:n tai hepatiitti C:n.

Onko korvauksen määrällä ala- tai ylärajaa?

Valtion maksaman korvauksen enimmäismäärä on viisi kertaa Latviassa voimassa oleva vähimmäiskuukausipalkka, ja valtion maksaman korvauksen vähimmäismäärä on 50 prosenttia korvauksen enimmäismäärästä. Kun vähimmäiskuukausipalkka muuttuu, myös valtion maksaman korvauksen määrä muuttuu.

Onko minun mainittava korvausvaatimuksen määrä hakemuslomakkeessa? Jos on, onko olemassa ohjeita siitä, miten vaadittu määrä lasketaan, tai muista korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista?

Valtion korvauksen hakemuslomakkeessa ei tarvitse täsmentää korvausvaatimuksen määrää, sillä valtion maksaman korvauksen määrä on vahvistettu [laissa uhreille maksettavasta valtion korvauksesta](#).

Vähennetäänkö muualta (esim. työnantajan vakuutuksesta tai yksityisestä vakuutuksesta) mahdollisesti saamieni korvausten määrä viranomaisen tai muun elimen maksamasta korvauksesta?

Muualta (esim. työnantajan vakuutuksesta tai yksityisestä vakuutuksesta) saadun korvauksen määrää ei vähennetä valtion maksamasta korvauksesta.

Voiko korvauksesta saada ennakkoa? Jos voi, millä edellytyksillä?

Valtion maksamasta korvauksesta ei voi saada ennakkoa.

Voinko saada täydentävää tai lisäkorvausta (esim. olosuhteiden muuttumisen tai terveydentilani huononemisen perusteella) sen jälkeen, kun korvaushakemus on ratkaistu?

Jos uhri on saanut korvausta valtiolta ja lopullisen päätöksen mukaan uhrille on aiheutunut rikoksesta aiemmin todettua vakavampia seurauksia, uhrille voidaan maksaa valtion maksaman korvauksen ja uhrille kuuluvan korvauksen erotus.

Mitä asiakirjoja hakemukseen on liitettävä?

Jos valtion korvausta haettaessa rikosoikeudellisessa menettelyssä ei ole vielä tehty lopullista ratkaisua, valtion maksamaa korvausta haettaessa hakemukseen olisi liitettävä menettelyä johtavalta taholta (poliisi, syyttäjänvirasto, tuomioistuin) saadut seuraavat tiedot:

1. rikoksen tekoaika ja paikka
2. rikoksen kuvaus, rikosentekijän todettu syyllisyyden muoto tietojen toimittamisen aikaan, rikosoikeudellisen menettelyn alkamispäivä ja rikosasian viitenumero
3. rikosoikeudellisessa menettelyssä uhriksi tunnustetun henkilön tiedot
4. rikosoikeudellisessa menettelyssä uhrin edustajaksi tunnustetun henkilön tiedot
5. rikoksesta aiheutuneen vahingon luonne (henkilön kuolema, vahingon vakavuus, sukupuolisiveellisyttä loukkaava teko tai seksuaalinen väkivalta, havaitut ihmiskaupan merkit tai todettu ihmisen immuunikatovirus (HIV), hepatiitti B tai hepatiitti C)
6. asiantuntijahavaintojen päivämäärä, asiakirjanumero ja asiantuntijatutkinnan tehneen henkilön nimi
7. niiden henkilöiden lukumäärä, jotka on tunnustettu uhreiksi samassa henkilön kuolemaa koskevassa rikosoikeudellisessa menettelyssä, ja näiden henkilöiden tiedot.

Jos rikosoikeudellinen menettely on päättynyt valtion korvausta haettaessa, valtion maksaman korvauksen hakemukseen olisi liitettävä menettelyä johtaneen tahon lopullinen ratkaisu ja täytäntöönpanomääräys, jos lopullisessa ratkaisussa vahvistettua vahingonkorvausta ei ole suoritettu tai jos se on suoritettu vain osittain.

Veloitetaanko hakemuksen vastaanottamisesta ja käsittelystä hallinnollisia tai muita maksuja?

Valtion maksamaa korvausta koskevien hakemusten käsittelymenettely on maksuton.

Mikä viranomainen ratkaisee korvaushakemukset (kotimaisissa tapauksissa)?

Oikeusapuhallinto päättää valtion korvausten maksamisesta tai hakemusten hylkäämisestä.

Mihin hakemus lähetetään (kotimaisissa tapauksissa)?

Valtion maksaman korvauksen saamiseksi korvaushakemus on toimitettava oikeusapuhallinnolle osoitteeseen Pils laukums 4, Rīga, LV-1050.

Onko minun oltava läsnä korvaushakemusta ratkaistaessa tai muulloin menettelyn aikana?

Hakijan läsnäoloa ei edellytetä valtion maksamaa korvausta koskevan hakemuksen käsittelymenettelyssä eikä valtion korvauksen maksamisesta tai epäämisestä päätettäessä.

Kuinka kauan viranomaisen korvauspäätöksen tekeminen kestää (likimäärin)?

Oikeusapuhallinto päättää valtion korvauksen maksamisesta tai hakemuksen hylkäämisestä kuukauden kuluessa korvaushakemuksen vastaanottamisesta ja lähettää päätöksen korvaushakemuksessa ilmoitettuun osoitteeseen.

Jos oikeusapuhallinto tarvitsee lisätietoja hakijalta tai menettelyä johtavalta taholta (poliisi, syyttäjänvirasto, tuomioistuin), päätöksentekoaika keskeytetään siihen saakka, kunnes kaikki tarvittavat tiedot on saatu.

Jos olen tyytymätön viranomaisen päätökseen, miten voin riitauttaa sen?

Oikeusapuhallinnon päätöksen valtion korvauksen maksamisesta tai epäämisestä voi riitauttaa kuukauden kuluessa päätöksen voimaantulosta toimittamalla oikeusapuhallinnolle asiaankuuluvan hakemuksen, joka välitetään oikeusministeriöön.

Mistä saan tarvittavat lomakkeet ja korvaushakemuksen tekemistä koskevat tiedot?

 [Lomake korvauksen hakemiseksi valtiolta](#) ja tietoja sen täyttämistä on saatavilla

- sivustolla <https://www.latvija.lv>
- oikeusapuhallinnon verkkosivustolla <https://www.jpa.gov.lv/par-mums-eng> kohdassa "Services" (*Pakalpojumi*)
- oikeusapuhallinnosta, osoite Pils laukums 4, Rīga (virka-aikaan)
- menettelyä johtavalta taholta (poliisi, syyttäjänvirasto tai tuomioistuin)
- soittamalla maksuttomaan palvelunumeroon 800001801 (aukioloaikoina).

Voinko soittaa johonkin palvelunumeroon? Onko jollakin verkkosivustolla ohjeet korvaushakemuksen tekemisestä?

Maksuton palvelunumero 116006 "Helpline for victims of crime" (*Palīdzības dienests noziegumu upuriem*) palvelee päivittäin klo 7.00–22.00. Numerossa tarjotaan

- henkistä ja psykologista tukea rikoksen uhreille
- tietoa uhrien menettelyllisistä oikeuksista (esim. oikeuksista rikosoikeudellisissa menettelyissä, vahingonkorvausoikeuksista ja oikeudesta korvaukseen valtiolta), saatavilla olevista palveluista ja olemassa olevista tukipalveluista uhreille.

Tietoa on myös verkkosivustolla <https://www.cietusajiem.lv/en/>.

Onko korvaushakemuksen tekemiseen mahdollista saada oikeudellista neuvontaa (lakimieheltä)?

Valtion maksaman korvauksen hakemiseen ei tarvita oikeudellista neuvontaa. Oikeusapuhallinto auttaa tarvittaessa valtion maksaman korvauksen hakuprosessin aikana.

Onko olemassa uhrien tukijärjestöä, joka voisi auttaa hakemuksen tekemisessä?

Skalbes-järjestöllä on maksuton palvelunumero 116006, "Helpline for victims of crime" (*Palīdzības dienests nozieguma upuriem*) (päivittäin klo 7.00–22.00), jossa tarjotaan rikoksen uhreille henkistä ja psykologista tukea, tietoa uhrien menettelyllisistä oikeuksista (esim. oikeuksista rikosoikeudellisissa menettelyissä, vahingonkorvausoikeuksista ja oikeudesta korvaukseen valtiolta), saatavilla olevista palveluista ja olemassa olevista tukipalveluista uhreille.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 06/05/2019